

244

Jegyzetek

A NEMZETKÖZI GORDONKAVERSENYRŐL

Hét díjat adott ki a zsűri a Pablo Casals tiszteletére rendezett versenyen, és ez a »mezőny« magas színvonaláról tanúskodik. A döntőbe jutott kilenc fiatal művész közül majd mindegyik valószínű mestere hangszerének s ugyanakkor a muzsika »tudományát« is magáénak mondhatja.

TSUYOSHI TSUTSUMI 21 éves japán művész, a verseny egyik első helyezettje, kétségkívül nagy művész. Alig 19 éves korában kapott művész-

Tsuyoshi Tsutsumi

lelevelet, és ettől kezdve kétven át Starker Jánosnál képezte tovább magát. Starkert legnagyobb élő csellisták egyikeként tartják számon. Háza főként Tsutsumi Bach-átékán érezhető: az első fordulón túl hallott *Esz-dúr prelúdium* és *gigue* emlékeztetünkbe idézte Starker Bach-elvételeit, a kiváló, magyar származású csellista *kérelhetetlenül ritmikus*, technikai szempontból támadhatatlan és magával ragadó interpretációját.

Az elődöntőben Tsutsumi produkciója majdhogynem tárgylagos muzsikálás benyomását tette. Csupán renthetetlen biztossággal felrakott hangjai, passzázssai mögött pillanthattunk meg belső izást. A vitatható értékű Frescobaldi-átirat — az elődöntő kötelező száma — senkinél sem bontakozott ki olyan plasztikusan és értelmesen, mint Tsutsumi hangszerén. Ugyanezt tapasztaltuk Popper *Tündértánc* című kompozíciójánál is, amelyet a középdöntőben hallottunk tőle. A valódi művész tiszteletével nyúlt Popper virtuóz darabjához és egyértelmű rezonanciával interpretálta. Brahms *F-dúr gordonka-zongora-szonátájánál* azután eltűnt minden »tárgylagosság«. Rugalmasan feszített ritmusai, a zene értelmétől áthatott, folyamatos vonalvezetése nyomán maga a brahmsi férfias líra jelent meg előttünk. S mindezt még ráduplázott Dvorák *csellóversenyével*.

A zenekari döntőben az ő csellója zengett és szárnyalt a legszebben. A zene természetes dinamizmusa kapta szárnyára Tsutsumi szolamát s csak ő csillantotta meg a Dvorák-mű mélyén, a kottasorok mögött meghúzódó világos, örömteli értelmet.

MEZŐ LÁSZLÓ szintúgy megérdemelten nyert első dí-

előjátékát és az allemande-tételt játszotta és már ekkor mindenkinek meg kellett éreznie, hogy ez a produkció »első-díj-gyanús«. Játékát végletes tisztaság jellemzi. Figyelmének legnagyobb részét az arányok felismerésére és megvalósítására fordítja, s mindenütt az értelmet és a harmóniát keresi. Az elődöntőben Frank Mária mellett neki köszönhattuk a legszebb Bartók *I. rapszódia*t — amiben egyébként nem kis része van Szűcs Lórántnak, a zseniális zongorakísérőnek.

Újabb tulajdonságai jellemezték Kodály *gordonka-szólószonátájának* interpretációját is. Mező a II. és III. tételt játszotta — s valóban »játszva« győzte az utóbbi nagy technikai nehézségeit. S ha ehhez hozzávesszük, hogy hangszerre igen gyenge, annál méltányolandóbb Mező László első helyezése.

MIHAIL HOMICER szintúgy első díjas. Ő volt a verseny egyetlen *kiemelt* résztvevője s így első ízben csak a középdöntőben volt alkalomunk hallani.

Igen hasonlít a néhány évvel ezelőtti Liszt-versenyen feltűnt zongorista-honfitársára, Lazarij Berman-ra: ő is a »hangszeres ragadozók« típusához tartozik. Valósággal leigazza a muzsikát és a közönséget, és mind a muzsika, mind a kö-

Mihail Homicer
(Hauswirth Magda rajza)

zönség szívesen enged ennek az »erőszaknak«. A középdöntőben ő volt az egyetlen, aki méltó módon tudta megoldani Mihály András *»Mouvement pour violoncello et piano«* című darabját. Homicer felfedezte e mű finom, ironikus humorát és ezzel aratta legnagyobb sikerét.

RONALD LEONARD amerikai versenyző a zsűri a három második hely egyikével jutalmazta.

Rendkívül szimpatikus megjelenésű, becsületes művész. Kissé hajlamos az önkényeskedésre és ennek tulajdonítható, hogy az elődöntőben Bartók *I. rapszódia*ját talán a kelletténél erőteljesebben játszotta. Igen finom, ízléses muzsikos és jelentős szuggesztív erejű. Kodály *gordonka-szonátáját* voltaképpen nem értette — de igen »érdekesen nem értette«, bizonyos mértékig Sarasate virtuóz hegedűdarabjainak hangulatához, értelméhez próbálta közelíteni. Dvorák *csellóversenyével* méltán nyerte el a második díjat.

PERÉNYI MIKLÓS, a mezőny legfiatalabb művésze, 15 éves korát meghazudtoló, érett, magasrendű játékot produkált. A kevesek egyike, akinek Bach-interpretációja is »rendben volt«. Perényinek minden hangja ösztönösen a helyén van, hangzása kerek és kiegyenlített, szárnyaló és szuggesztív. Angyali tisztasággal és emberi fájdalommal muzsikál. Érzi és érti a muzsika nyelvét, sohasem téved, mert anyanyelvén beszéli. Egyik meglepetés a másikat érte, amikor komoran szenvedélyes Brahms-produkciója után megoldotta a legnehezebb feladatot: Kodály *szólószonátájának* lassútételét is. Szédítő, szinte félelmetes mélységeket pillantottunk meg az ő vezetésével. E műből éppúgy, mint Dvorák *csellóversenyéből* szinte teljesen hiányzott az öröm hangja — ám a szenvedés és a szenvedély minden árnyalatát pazar gazdagsággal mutatta meg.

KÉT SZOVJET MŰVÉSZ produkcióját méltatta még a zsűri helyezéssre. Hangszer-tudás dolgában kétségkívül Lev Jevgrafov-é az elsőség, aki Perényi és Leonard mellett második díjat kapott. A magyar közönség azonban magánál is jobban szívte a zárta Tamara Gabaravili-t, aki a mezőny legszebb gordonkahangját mondhatta magáénak. Almodó lelku, izigvérgig romantikus, őszinte művész. Bátran és szabadon zenél és ez még akkor is őszinte örömmel tölti el hallgató-ságát, ha helyenként szabaddosságokba téved.

A verseny magasrendű művészi esemény volt, számos részletében felejthetetlen élményt hozott.

Pernye András

Díjkiosztás és ünnepi hangverseny

Aczél György, a művelődésiügyi miniszter első helyettese kedden este ünnepélyes keretek között adta át a díjakat a 7. budapesti nemzetközi zenei versenyek győztesének.

Az ünneplő közönség sorában helyet foglalt Kodály Zoltán is.

A díjak és jutalmak kiosztása után Aczél György beszédet mondott. Többi között hangsúlyozta, hogy a *bartóki-kodályi gondolat új állomásához* érkezünk. Bartók Béla több ízben hangsúlyozta, hogy a népek testvériségét kívánja szolgálni minden erejével. Ez a zenei verseny sok száz külföldi résztvevőjével ennek a bartóki gondolatnak a realizálása. Ahogy Bartók és Kodály a népzeneit az egyszerűtől a bonyolultig feldolgozta magában, úgy került most

Bartók—Kodály—Weiner Leó zenéje vissza a nép széles tömegeihez.

Kedden este a zenei versenyek győztesei ünnepi hangversenyt adtak a Zeneakadémián. A koncerten megjelent Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Szirmai István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Orbán László, az MSZMP Központi Bizottsága agitációs és propaganda osztályának vezetője. Aczél György, a művelődésiügyi miniszter első helyettese.

Az ünneplő közönség sorában foglalt helyet Kodály Zoltán akadémikus, Szigeti József, a zenei versenyek zsűri-jének díszelnöke, több zsűritag és a versenyek résztvevői.

Mező László

jat: az ő művészete a klasszikus egyensúlyt jelentette.